

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Cyfeirnod: PHW 73 /TP01
Rhif y Fersiwn: 2
Dyddiad adolygu nesaf: Medi 1
2026

GWEITHDREFN CAMYMDDWYN MEWN YMCHWIL IECHYD CYHOEDDUS CYMRU

Cyflwyniad a Nod

Mae'r weithdrefn hon yn darparu diffiniad o gamymddwyn mewn ymchwil ac mae'n amlinellu'r broses ar gyfer adrodd, ymchwilio ac ymateb i honiadau o'r fath pan wneir honiadau o gamymddwyn mewn ymchwil yn erbyn unrhyw aelod o staff presennol neu flaenorol, mewn cysylltiad ag ymchwil a wnaed yn ystod eu cyflogaeth gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Gweithdrefnau a Dogfennau Rheoli Ysgrifenedig Cysylltiedig

[Mae'r holl bolisiau a gweithdrefnau corfforaethol ar gael ar wefan Iechyd Cyhoeddus Cymru](#)

Dylid darllen y weithdrefn hon ochr yn ochr â'r dogfennau canlynol, ond nid yw'r dogfennau hyn yn disodli'r weithdrefn hon:

- Y Polisi Camymddwyn mewn Ymchwil
- Fframwaith Polisi y DU ar gyfer Ymchwil Iechyd a Gofal Cymdeithasol
- Polisi Codi Pryderon (Chwythu'r Chwiban) Cymru Gyfan
- Polisi Parch a Datrys Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Polisi a Gweithdrefn Gwrth-dwyll, Llwgrwobrwy a Llygredd Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Y concordat i gefnogi integreidd ymchwil

Cwmpas

Mae'r weithdrefn hon yn berthnasol i astudiaethau ymchwil y GIG, fel y'u diffiniwyd yn Fframwaith Polisi y DU ar gyfer Ymchwil Iechyd a Gofal Cymdeithasol, pan fydd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gyfrifol am eu rheoli.

Mae'n darparu arweiniad ar adrodd arsylwadau ynghylch achosion a amheuir o gamymddwyn mewn ymchwil yn unol â gofynion sefydliadol.

Asesiad o'r Effaith
ar Gydraddoldeb ac
Iechyd

Cwblhawyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb, yr Iaith
Gymraeg ac Iechyd a gallwch ei weld ar y tudalennau
gwe polisi.

Cymeradwywyd
gan

Tîm Arwain

Dyddiad
Cymeradwyo

12 Medi 2023

Dyddiad Adolygu	12 Medi 2026
Dyddiad Cyhoeddi:	17 Hydref 2023
Cyfarwyddwr Gweithredol/ Cyfarwyddwr Atebol	Cyfarwyddwr Cenedlaethol Gwybodaeth, Ymchwil a Hysbysrwydd
Awdur	Elen de Lacy, Arweinydd y Bartneriaeth Ymchwil a Gwerthuso

Ymwadiad

Os bydd dyddiad adolygu'r ddogfen hon wedi mynd heibio, gwnewch yn siŵr eich bod yn defnyddio'r fersiwn ddiweddaraf drwy gysylltu ag awdur y ddogfen neu'r [Uned Fusnes y Bwrdd](#).

Dogfen reoledig yw hon, a chedwir y prif gopi gan Uned Fusnes y Bwrdd. Er y gellir argraffu'r ddogfen hon, y fersiwn electronig a bostiwyd ar y rhyngwrwyd yw'r prif gopi. Nid oes unrhyw gopiau printiedig o'r ddogfen hon yn cael eu rheoli. Ni ddylid cadw'r ddogfen hon ar yriannau lleol neu rwydwaith ond dylid cael mynediad iddi o'r [rhyngwrwyd](#) bob amser.

Crynodeb o'r adolygiadau/diwygiadau				
Rhif y fersiwn	Dyddiad Adolygu	Dyddiad Cymeradwyo	Dyddiad cyhoeddi	Crynodeb o'r Diwygiadau
1	2019	06/02/2020	02/2020	Yn flaenorol roedd y cynnwys hwn yn rhan o'r Polisi a Gweithdrefn Gwrth-dwyll, Llwgrwobrwy a Llygredd TP08. Adolygwyd y polisi Gwrth-dwyll, Llwgrwobrwy a Llygredd ym mis Mawrth 2019 a nodwyd yr angen am bolisi ar wahân.
2	2023	13/09/23	17/10/23	Newidiwyd teitlau nifer o rolau swyddi, gan gynnwys y Pennaeth Llywodraethu Gwybodaeth

Tabl Cynnwys

1.	Cyflwyniad.....	4
2.	Rolau a chyfrifoldebau	5
2.1	Pwy ddylai ddefnyddio'r weithdrefn hon	5
2.2	Diffiniadau	5
2.2.1	Camymddwyn mewn Ymchwil	5
2.2.2	Achwynydd/Achwynwyr	5
2.2.3	Ymatebydd/Ymatebwyr	6
2.2.4	Person a Enwir	6
2.2.5	Noddwr	6
3.	Y Weithdrefn	6
3.1	Y Personél i'w Cynnwys.....	7
3.1.1	Person a Enwir	7
3.1.2	Adnoddau Dynol a Chyllid	8
3.2	Derbyn ac Ymchwilio i Honiad o Gamymddwyn mewn Ymchwil	8
4.	Monitro cydymffurfiaeth	11
5.	Cyfeiriadau	11

1. Cyflwyniad

Nodweddir camymddwyn mewn ymchwil fel ymddygiad neu weithredoedd nad ydynt yn cyrraedd y safonau moeseg, ymchwil ac ysgolheictod sy'n ofynnol i sicrhau y cynhelir uniondeb mewn ymchwil. Mae'n broblem oherwydd gall achosi niwed (er enghraifft i gleifion, y cyhoedd a'r amgylchedd), niweidio hygyrdd ymchwil, tanseilio'r cofnod ymchwil, a gwastraffu adnoddau.

Diben y weithdrefn hon yw amlinellu'r broses i'w dilyn mewn achosion o honiadau o gamymddwyn mewn ymchwil ac i ddisgrifio'r broses ar gyfer ymchwilio i honiadau o gamymddwyn mewn ymchwil. Mae'r ddogfen hon yn darparu diffiniad o gamymddwyn mewn ymchwil ac yn amlinellu pryd y bydd y weithdrefn hon yn berthnasol.

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn disgwyl i unrhyw ymchwil a wneir yn y sefydliad, sy'n cynnwys cyfranogwyr, staff ac adnoddau gael ei chynnal yn unol â'r safonau uchaf o ymarfer ymchwil ac yn unol â [Fframwaith Polisi'r DU ar gyfer Ymchwil Iechyd a Gofal Cymdeithasol](#). Mae hyn yn berthnasol p'un a yw'r sefydliad dan sylw yn gweithredu fel lletywr a/neu noddwr yr ymchwil. Fel yr amlinellir yn [Fframwaith Polisi'r DU ar gyfer Ymchwil Iechyd Gofal Cymdeithasol](#) disgwylir i gyflogwyr: gymryd camau cymesur ac effeithiol os bydd gwallau ac achosion o dorri rheolau neu os amheuir achos o gamymddwyn neu dwyll (tudalen 27).

Yn ogystal â sicrhau bod yr holl ofynion rheoleiddiol yn cael eu cyflawni, efallai y bydd ymchwilwyr yn dymuno cyfeirio at ganllawiau mwy cyffredinol ar arfer da mewn ymchwil, er enghraifft:

[1\) Cod Ymarfer ar gyfer Ymchwil. Fersiwn: 3.0 \(Swyddfa Integredd Ymchwil y DU, 2023\)](#)

[2\) Canllaw ar Arfer Ymchwil Da \(Ymddiriedolaeth Welcome Ebrill 2022\)](#)

[3\) Arfer Ymchwil Da: Egwyddorion a chanllawiau \(Cyngor Ymchwil Meddygol, Gorffennaf 2012\)](#)

Er y disgwylir i honiad o gamymddwyn mewn ymchwil fod yn ddigwyddiad prin iawn, mae camymddwyn mewn ymchwil yn annerbyniol ac mae'r weithdrefn hon yn amlinellu'r broses ar gyfer adrodd ar honiadau o'r fath yn erbyn staff sy'n ymgymryd ag astudiaethau ymchwil yn Iechyd Cyhoeddus Cymru ac ymchwilio ac ymateb i'r honiadau hynny. Mae hyn er mwyn sicrhau bod y broses yn deg ac yn diogelu pawb dan sylw. Nod y weithdrefn hon yw diogelu diogelwch, llesiant, urddas a hawlia'r rhai sy'n cymryd rhan mewn ymchwil a chefnogi staff sy'n gyfrifol am ymchwilio i honiadau o gamymddwyn mewn ffordd drylwyr a theg.

2. Rolau a chyfrifoldebau

2.1 Pwy ddylai ddefnyddio'r weithdrefn hon

Dylai unrhyw un sy'n dymuno gwneud honiad o gamymddwyn mewn ymchwil yn erbyn aelod o staff yn Iechyd Cyhoeddus Cymru a staff sy'n gyfrifol am ymchwilio i honiadau o'r fath ddefnyddio'r ddogfen hon.

2.2 Diffiniadau

2.2.1 Camymddwyn mewn Ymchwil

Mae Swyddfa Integredd Ymchwil y DU (UKRIO) yn diffinio camymddwyn mewn ymchwil fel, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- i) Celwydd;
- ii) Anwiredd;
- iii) Camgynrychioli data a/neu fuddiannau a/neu gyfranogiad;
- iv) Llên-ladrad;
- v) Methiannau i ddilyn gweithdrefnau a dderbynnir neu i arfer gofal dyledus wrth gyflawni cyfrifoldeb ar gyfer:
 - a. osgoi risg neu niwed afresymol i
 - bodau dynol;
 - anifeiliaid a ddefnyddir mewn ymchwil;
 - yr amgylchedd;
 - b. trin gwybodaeth freintiedig neu breifat yn briodol gan unigolion a gesglir yn ystod yr ymchwil.

Mae'n datgan ymhellach bod:

...camymddwyn mewn ymchwil yn cynnwys anweithredoedd yn ogystal â chyflawni gweithredoedd. Yn ogystal, dylid sicrhau mai'r safonau ar gyfer barnu honiadau o gamymddwyn mewn ymchwil yw'r rhai sydd mewn grym yn y wlad dan sylw ac ar y dyddiad y cyflawnwyd yr ymddygiad sy'n destun yr ymchwiliad (tud. 29).

Er mwyn dod i'r casgliad bod achos o gamymddwyn wedi digwydd, mae'n rhaid barnu bod yna fwriad i gamymddwyn a/neu fyrbwylltra wrth gynnal yr ymchwil.

2.2.2 Achwynnydd/Achwynwyr

Yr achwynnydd yw'r unigolyn sy'n gwneud yr honiad o gamymddwyn mewn ymchwil. Gall achwynnydd fod yn unrhyw un sydd â phryder h.y. nid oes rhaid i'r unigolyn fod yn aelod o staff (blaenorol neu bresennol) y sefydliad dan sylw.

2.2.3 Ymatebydd/Ymatebwyr

Yr ymatebydd yw'r sawl y gwneir yr honiad yn ei erbyn.

2.2.4 Person a Enwir

Y person a enwir yw'r unigolyn a enwebwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru sydd â chyfrifoldeb dros:

- i) Derbyn honiadau o gamymddwyn mewn ymchwil
- ii) Dechrau a goruchwyllo'r broses o ymchwilio i'r honiad
- iii) Cynnal gwybodaeth am yr honiad ac ymchwilio iddo a llunio'r adroddiadau angenrheidiol yn y sefydliad a'r sefydliadau allanol priodol
- iv) Gwneud penderfyniadau ar gamau allweddol yn y weithdrefn

2.2.5 Noddwr

Yr unigolyn, sefydliad neu grŵp sy'n gyfrifol am sicrhau'r trefniadau i ddechrau, rheoli ac ariannu'r astudiaeth.

Mae cyfrifoldebau'r sefydliad sy'n cyflogi a/neu'r Noddwr a holl aelodau o staff Iechyd Cyhoeddus Cymru sy'n gysylltiedig ag ymchwil wedi'u hamlinellu yn y tabl isod.

Rôl	Cyfrifoldebau
Sefydliad sy'n cyflogi a/neu Noddwr	Sicrhau bod systemau a phrosesau cadarn ar waith i atal neu ganfod achosion o gamymddwyn mewn ymchwil. Rhaid i unrhyw ddirprwyo fod yn ysgrifenedig, y noddwr sydd â'r cyfrifoldeb cyfreithiol ac felly rhaid iddo feddu ar weithdrefnau goruchwyllo a sianeli cyfathrebu digonol.
Pob aelod o staff Iechyd Cyhoeddus Cymru sy'n gysylltiedig â gwaith ymchwil	Adrodd ar achosion a amheuir o gamymddwyn mewn ymchwil yn unol â gofynion sefydliadol.

3. Y Weithdrefn

Mae'r weithdrefn ar gyfer ymchwilio i honiadau o gamymddwyn mewn ymchwil yn dilyn y weithdrefn enghreifftiol a argymhellir gan Swyddfa

Integredd Ymchwil y DU (UKRIO) yn

<http://www.ukrio.org/publications/misconduct-investigation-procedure/>

Bydd pob honiad o gamymddwyn mewn ymchwil yn cael ei drin yn ddifrifol a theg ac ymchwilir i'w rhinweddau gydag integredd, cyfrinachedd a sensitifrwydd.

Drwy gydol y weithdrefn, rhoddir sylw dyledus i'r angen i:

- ddiogelu ymchwilyr rhag honiadau maleisus neu ddi-sail,
- diogelu swydd ac enw da y rhai yr honnir eu bod wedi cyflawni twyll neu wedi camymddwyn pan nad yw honiadau o'r fath wedi'u cadarnhau,
- diogelu swydd ac enw da y rhai sy'n gwneud honiadau yn ddiwyll, h.y. yn y gred resymol ar sail unrhyw dystiolaeth ategol y gallai achos o gamymddwyn fod wedi digwydd
- dilyn yr egwyddor o ddim anfantais fel na ddylai'r sawl sy'n gwneud yr honiad (achwynydd) na'r sawl y gwneir honiad o'r fath yn ei erbyn (atebydd) ddioddef o ganlyniad i'r ffaith bod honiad wedi'i wneud yn ddiwyll.

I'r graddau y bo'n bosibl, bydd Iechyd Cyhoeddus Cymru, drwy ei holl ymholiadau ac ymchwiliadau, yn cymryd pob cam rhesymol i ddiogelu anhysbysrwydd yr achwynydd ac ni ddatgelir enw'r achwynydd i'r ymatebydd heb sicrhau cydsyniad ysgrifenedig ymlaen llaw gan yr achwynydd. Hysbysir yr ymatebydd yn llawn ynglŷn â'r hyn y mae angen iddo ymateb iddo a bydd yn cael cyfle llawn i ymateb.

3.1 Y Personél i'w Cynnwys

Mae gan Iechyd Cyhoeddus Cymru unigolion allweddol enwebedig i'w cynorthwyo i ymchwilio i honiadau o gamymddwyn mewn ymchwil, pe baent yn codi, sef,

- i) 'Person a Enwir' (a dirprwy) ac
- ii) Uwch unigolion o'r adrannau Personél a Chyllid perthnasol.

3.1.1 Person a Enwir

Mae'r UKRIO yn cyngori y dylai'r 'Person a Enwir' fod yn berson o'r sefydliad sydd â gwybodaeth a phrofiad sylweddol o ymchwil, ond ni ddylent fod yn:

- i) Prif Swyddog Gweithredol y sefydliad
- ii) Pennaeth Ymchwil neu
- iii) Cyfarwyddwr Datblygu Sefydliadol a Phobl

At ddibenion y weithdrefn hon, y Person a Enwir yw'r Pennaeth

Llywodraethu Gwybodaeth yn Iechyd Cyhoeddus Cymru. Os bydd gan Berson a Enwir wrthdaro buddiannau, byddai'r 'dirprwy' dynodedig yn gweithredu yn lle'r Person a Enwir yn unol â gweithdrefn UKRIO.

3.1.2 Adnoddau Dynol a Chyllid

Yn ogystal, dylai'r Rheolwyr Adnoddau Dynol a Chyllid sy'n gysylltiedig ag ymchwil a datblygu gynorthwyo'r Person a Enwir i ymchwilio i unrhyw honiadau, lle y bo'n briodol. Os bydd achos posibl o wrthdaro, bydd y Person a Enwir yn nodi cynrychiolwyr amgen o'r adran Adnoddau Dynol a Chyllid, yn ddelfrydol rhywun â phrofiad yn y maes ymchwil.

3.2 Derbyn ac Ymchwilio i Honiad o gamymddwyn mewn Ymchwil

Mae'r weithdrefn isod yn disgrifio'r broses i'w dilyn pan fydd y Person a Enwir yn derbyn honiad yn ysgrifenedig. Gallai ymholiad cychwynnol gan achwynydd fod yn ddiennw, ond er mwyn ymchwilio i'r honiad, dylid ei gyflwyno'n ysgrifenedig. Mae'n bosibl na fydd rhai sefyllfaoedd yn galw am ymchwiliad ffurfiol ond gellir eu datrys drwy drafodaeth anffurfiol a/neu gyflafareddu e.e. y rhai nad ydynt yn cael eu hystyried yn ddifrifol eu natur. Bydd UKRIO yn cynnig cyngor o ran a fyddai datrysiad anffurfiol yn briodol ar gyfer honiad penodol.

Mae pedwar cam i'r weithdrefn ar gyfer ymchwilio i honiad:

- i) y cam rhagarweiniol,
- ii) y cam cyn sgrinio,
- iii) sgrinio,
- iv) yr ymchwiliad ffurfiol.

Dylai'r Person a Enwir ddilyn y weithdrefn fanwl ar gyfer pob un o'r camau hyn fel y'u nodir yn Rhan C (tudalennau 11 – 20) ['Gweithdrefn ar gyfer Ymchwilio i Gamymddwyn mewn Ymchwil' UKRIO](#) (2008). Ceir crynodeb o'r weithdrefn hon isod.

Y cam rhagarweiniol

- Dylid cyflwyno honiad o gamymddwyn mewn ymchwil yn ysgrifenedig i'r Person a Enwir yn y sefydliad perthnasol. Dylid cydnabod derbyn yr honiad yn ffurfiol, fel y bo'n briodol. Os oes gan y Person a Enwir unrhyw gysylltiad â'r achos neu os oes achos posibl o wrthdaro buddiannau, dylai dirprwy dynodedig y Person a Enwir ymdrin â'r mater.
- Bydd y Person a Enwir yn adolygu'r honiadau er mwyn penderfynu a yw'r ymddygiad a adroddwyd yn dod o fewn y diffiniad o gamymddwyn mewn ymchwil. Hyd yn oed ar y cam hwn efallai y bydd angen cymryd camau ar unwaith i warchod cyfranogwyr, staff

ac ati a hysbysu'r awdurdodau rheoleiddio perthnasol. Hefyd, efallai y bydd angen gweithredu proses ddisgyblu'r sefydliad. Os felly, bydd hyn yn parhau ochr yn ochr â'r ymchwiliad i'r honiad o gamymddwyn mewn ymchwil.

- Os na fydd yr honiad wedi'i gwmpasu gan y diffiniad o gamymddwyn mewn ymchwil bydd y Person a Enwir (neu ddirprwy) yn ysgrifennu at yr achwynydd yn ei hysbysu o'r rhesymau pam nad yw'r broses ymchwilio i gamymddwyn mewn ymchwil yn briodol, ei gynghori pa broses a allai fod yn briodol ar gyfer ymdrin â'r honiad ac i bwy y dylid ei adrodd.
- Os ystyrir bod yr honiad o fewn y diffiniad o gamymddwyn mewn ymchwil, bydd y Person a Enwir yn hysbysu'r bobl ganlynol yn y sefydliad(au) aelod:
 - Prif Swyddog Gweithredol
 - Cyfarwyddwr Datblygu Sefydliadol a Phobl
 - Dirprwy Brif Weithredwr a Chyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gweithrediadau
 - Pennaeth Ymchwil a Gwerthuso
- Os mai'r sefydliad aelod yw prif gyflogwr yr ymatebydd yna bydd yr ymchwiliad yn mynd rhagddo. Os oes gan yr ymatebydd brif gyflogwr gwahanol, cyfeirir yr honiad at y cyflogwr hwnnw.
- Os bydd rhwymedigaethau cytundebol yn berthnasol, bydd y Person a Enwir yn hysbysu'r sefydliadau eraill sy'n gysylltiedig â'r ymchwil e.e. y corff cyllido.
- Bydd y Person a Enwir yn hysbysu'r ymatebydd ynghylch yr honiadau a wnaed yn ei erbyn. Bydd yr ymatebydd yn derbyn crynodeb o'r honiadau yn ysgrifenedig a gwybodaeth am y weithdrefn ar gyfer ymchwilio i'r honiad(au).

Y Cam Cyn Sgrinio

- Bydd y Person a Enwir yn sicrhau bod gwybodaeth a thystiolaeth berthnasol yn cael eu diogelu, yn arbennig os oes pryder o risg i unigolion neu y gellir dinistrio neu ymyrryd â thystiolaeth. Gallai camau gweithredu o'r fath gynnwys diogelu cofnodion meddygol a deunyddiau ymchwil, gwahardd yr ymatebydd o'i swydd dros dro, cyfyngu ar fynediad yr ymatebydd i rannau o safle'r Sefydliad. Mae'n rhaid i'r Person a Enwir hysbysu'r ymatebydd yn ysgrifenedig o'r rhesymau dros y camau hyn.
- Gallai'r Person a Enwir ystyried ei bod yn briodol cynnal ymchwiliadau ychwanegol os bydd materion cysylltiedig, ond ar wahân, o gamymddwyn mewn ymchwil yn dod i'r amlwg.

Dylid cwblhau'r camau Rhagarweiniol a Chyn Sgrinio fel arfer o fewn 10 diwrnod gwaith o dderbyn honiad yn ysgrifenedig.

Y Cam Sgrinio

- Mae'r Person a Enwir yn cwblhau ymchwiliad rhagarweiniol i benderfynu a oes achos i'w ateb h.y. nid yw'r honiad yn gamgymeriad, yn faleisus, yn flinderus neu'n wamal. Os canfyddir bod yr honiad yn unrhyw un o'r rhai olaf, bydd yr honiad yn cael ei ddiystyru. Mewn amgylchiadau o'r fath, gwneir penderfyniad ynglŷn â'r angen i gymryd camau disgyblu yn erbyn yr achwynydd.
- Os na ellir diystyru'r honiad ar y cam hwn, bydd Panel Sgrinio'n cael ei gynnull. Diben y Panel yw penderfynu a oes achos prima facie o gamymddwyn (gweler Atodiad 4 dogfen UKRIO am arweiniad am gyfansoddiad a dull gweithredu'r Panel Sgrinio).
- Dylai'r Panel Sgrinio anelu at gyhoeddi canfyddiadau drafft i'r Person a Enwir o fewn 30 diwrnod gwaith o gael ei gynnull. Dylai'r Person a Enwir anfon y canfyddiadau drafft ymlaen i'r ymatebydd a'r achwynydd. Cyhoeddir adroddiad terfynol pan fydd unrhyw wallau ffeithiol wedi'u cywiro.
- Bydd honiadau yr ystyrir wedi hynny eu bod yn gamgymeriad, yn wamal, yn flinderus a/neu'n faleisus yn cael eu diystyru. Efallai y bydd angen cymryd camau i gynnal enw da yr ymatebydd a'r prosiect(au) ymchwil perthnasol. O dan yr amgylchiadau hyn, bydd penderfyniad hefyd yn cael ei wneud ynghylch yr angen am gamau disgyblu yn erbyn yr achwynydd.
- Pan fydd rhywfaint o sylwedd i'r honiadau, ond ystyrir eu bod yn gymharol ddibwys a / neu nad oedd bwriad amlwg i dwyllo, ni fydd angen ymchwiliad ffurfiol ac ymdrinnir â'r mater drwy'r prosesau addysg a hyfforddiant perthnasol, neu ddulliau eraill nad ydynt brosesau disgyblu, yn y sefydliad. Dylid ystyried anghenion y staff a / neu'r myfyrwyr sy'n gweithio gyda'r ymatebydd hefyd.
- Pan ystyrir bod sylwedd i'r honiadau a'u bod yn ddigon difrifol, cynhelir ymchwiliad ffurfiol.

Ymchwiliad Ffurfiol

- Mae'r Person a Enwir yn hysbysu'r bobl ganlynol bod ymchwiliad ffurfiol yn cael ei gynnal:
 - o Yr Ymatebydd
 - o Yr Achwynydd
 - o Y Prif Swyddog Gweithredol
 - o Cyfarwyddwr Datblygu Sefydliadol a Phobl
 - o Dirprwy Brif Weithredwr a Chyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gweithrediadau
 - o Y Pennaeth Ymchwil a Gwerthuso
 - o Personél mewn sefydliadau allanol perthnasol e.e. cyrff cyllido
- Mae'r Person a Enwir yn cynnull Panel Ymchwilio ffurfiol (gweler Atodiad 5 canllawiau UKRIO i gael cyngor ar gyfansoddiad a dull gweithredu'r Panel Ymchwilio).
- Mae'r Panel yn adolygu'r dystiolaeth, ac yn cyfweld â'r ymatebydd a'r achwynydd.

- Ar ôl adolygu'r dystiolaeth, mae'r Panel Ymchwilio yn penderfynu a yw'r honiad o gamymddwyn mewn ymchwil yn:
o cael ei gynnal yn llawn
o cael ei gynnal yn rhannol
o ddim yn cael ei gynnal
- Bydd y Person a Enwir, y Cyfarwyddwr Datblygu Sefydliadol a Phobl ac uwch aelodau o staff priodol y Sefydliad yn penderfynu pa gamau i'w cymryd.
- Bydd y Person a Enwir yn hysbysu'r ymatebydd, yr achwynydd, Penaethiaid y Sefydliad ac adrannau perthnasol a chyrff allanol perthnasol o'r canlyniad a pha gamau i'w cymryd.
- Rhoddir y camau gweithredu ar waith.

Pan wneir honiad difrifol o dwyll a bod dystiolaeth gredadwy i gefnogi hynny, yna bydd y Person a Enwir yn adrodd hyn i arweinydd Polisi Gwrth-dwyll y GIG a fydd yn rhoi cyngor wrth benderfynu sut y dylai'r ymchwiliad fynd rhagddo.

4. Monitro cydymffurfiaeth

Cyfrifoldeb y Person a Enwir yw hysbysu'r Pwyllgor Gwybodaeth, Ymchwil a Hysbysrwydd yn Iechyd Cyhoeddus Cymru o unrhyw honiadau o gamymddwyn mewn ymchwil a ddaw i law, er mwyn i'r pwyllgor hwn allu monitro'r defnydd o'r weithdrefn hon a'r polisi cysylltiedig.

5. Cyfeiriadau

Camymddwyn a Thwyll mewn Ymchwil SOP01, 02/10/2017, Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg

Gweithdrefn Weithredu Safonol ar gyfer Twyll neu Gamymddwyn mewn Ymchwil (SOP B04) fersiwn 2, 09/12/2014, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a Phrifysgol Bangor